

A G R O T U R I Z A M

«Onaj ko poseduje staru baštinu, koja je ostavljena od predaka, mora je obrađivati i uživati i od nje živeti. A nije časno da je protraći i potroši bez velike nevolje, već kako nalaže stari zakon i običaj, da je tamo ostavi gde je i našao.»

Robert Baćac

AGROTURIZAM - delatnost vezana za ruralna područja

Ruralno područje

- * po kriterijumu OECD – naseljenost ispod 150 stanovnika po kvadratnom kilometru
- * po kriterijumu EU – naseljenost do 100 stanovnika po kvadratnom kilometru

Pojam AGROTURIZMA

- * reč italijanskog porekla, složenica od reči *agricultura* (poljoprivreda) i *turismo* (turizam)

AGRITURISMO >>> AGROTURIZAM

**AGROTURIZAM, SEOSKI TURIZAM, RURALNI
TURIZAM: DA LI JE TO SVE ISTO?**

RURALNI TURIZAM

- seoski turizam
- *vinski turizam*
- *gastro turizam*
- *lovni turizam*
- *ribolovni turizam*
- *turizam u nacionalnim parkovima i parkovima prirode*
- *verski turizam*
- *kulturni turizam*
- *avanturistički turizam*
- *zdravstveni turizam (banje)*

SEOSKI TURIZAM

- agroturizam – TSPG*
- *degustacioni objekti*
- *izletišta*
- *ruralne kuće za odmor*
- *ruralni B&B (bed and brakfast – noćenje sa doručkom)*
- *ruralni porodični hoteli*
- *ruralni kampovi*
- *etnosela*
- *etnozbirke*
- *seoske manifestacije*
- *folklor*

**TSPG – turizam na seoskom porodičnom gazdinstvu*

AGROTURIZAM - TSPG

- *usluge noćenja*
- *usluge hrane i pića*
- *ostale usluge aktivnog odmora na turističkom seoskom porodičnom gazdinstvu*

AGROTURIZAM – *agrarni ili poljoprivredni turizam, odnosno turizam na poljoprivrednom gazdinstvu.*

AGROTURIZAM je pojavni oblik seoskog turizma dok je seoski turizam pojavni oblik ruralnog turizma.

Agroturizam je turizam na poljoprivrednom domaćinstvu ili poljoprivrednom gazdinstvu ili turističkom poljoprivrednom porodičnom gazdinstvu. Odnosi se isključivo na oblik turističke usluge koja je dodatna delatnost (dopunska) na gazdinstvu sa aktivnom poljoprivrednom delatnošću, u sklopu koje se nude proizvodi proizvedeni na takvom gazdinstvu (sopstveni proizvodi; hrana i piće).

**"ČOVEK BEZ IDEJE NIJE BOG ZNA
ŠTO, ALI ČOVEK SA IDEJOM JE
ČOVEK I PO"**

Narodna poslovice

I NAJDUŽI PUT POČINJE PRVIM KORAKOM !

1. KORAK - IDEJA

- **baviću se agroturizmom**
- **imam adekvatan i/ili neiskorišćen prostor/kuću**
- **bavim se poljoprivredom**
- **volim da komuniciram sa ljudima**
- **znam kako ću obezbediti potreban novac**
- **znam kako ću urediti prostor/kuću**
- **imam priliku za dodatnu zaradu**
- **unaprediću imanje/domaćinstvo**
- **obezbeđujem sebi i ukućanima veći standard**
- **biću "svoj gazda"**

Motivacije

POZITIVNE

- * uređenje domaćinstva/gazdinstva i viška prostora koji trenutno nije u funkciji i predstavlja "teret" a koji bi se mogao adaptirati u svrhe turizma i tako omogućiti dodatni prihod;
- * mogućnost plasmana viška proizvoda sa gazdinstva po povoljnijim, po pravilu većim cenama nego na uobičajen način putem pijace, tržnih centara i slično;
- * želja za komunikacijom i prezentacijom vlastitog načina života i kulturnog nasleđa;
- * očuvanje i prezentacija baštine i praktičnih znanja nasleđenih od prethodnih generacija;
- * stavljanje u funkciju neiskorišćenih i/ili zapuštenih delova gazdinstva;
- * oživljavanje starih zanata;
- * samozapošljavanje;
- * oživljavanje sela putem turističke delatnosti;
- * zadržavanje mladih na selu;
- * ekološki aspekti;
- * održivi razvoj ;
- * doprinos samopoštovanju lokalne zajednice.

NEGATIVNE

- * baviti se agroturizmom jer se i komšja time bavi a ja ću biti bolji i uspešniji od njega i preoteću mu goste;
- * to je sada u trendu i brzo se može lako i puno zaraditi;
- * konkurisanje za razna podsticajna sredstva i namenske kredite od državnih organa sa namerom da se dođe do novaca a kasnije zataška utrošak sredstava;
- * mogućnost rada i trgovine "na crno".

2. KORAK – FINANSIJSKA KONSTRUKCIJA

- sopstvena sredstva
- bankarska kreditna sredstva
- sredstva namenskih kredita
- sredstva putem projekata
- bespovratna sredstva uz sopstveno učešće
- udružena sredstva
- sredstva EU

3. KORAK – UREĐENJE GAZDINSTVA

***Osnovno pravilo:**

***NE PRILAGOĐAVATI ARHITEKTURU I PROSTOR
SADRŽAJU, VEĆ SADRŽAJ PRILAGOĐAVATI
ARHITEKTURI I PROSTORU !***

- **autentičnost**
- spoljašnje uređenje objekta
- unutrašnje uređenje objekta
- uređenje okoline
- primena i poštovanje zakonom i podzakonskim aktima regulisanih propisa, pravila i obaveza
- ekološki aspekti
- novo **uvek** treba da je u skladu sa starim

4. KORAK – ORGANIZACIJA USLUGA

- usluge smeštaja i definisanje vrste i kategorije
- usluge ishrane i definisanje ponude jela i pića
- dodatne usluge
- rekreativni sadržaji
- nabavka opreme, sredstava za rad i opremanje potrebnim inventarom
- šema rada – preciziranje zaduženja (vremenski; po poslovima; u posebnim situacijama)
- kreiranje paketa proizvoda
- formiranje cena*

* PRIMER ZA FORMIRANJE CENA

Naziv *paketa* proizvoda: Bačka nostalgija

Osnova paketa : vikend za dve osobe /petak na nedelju/ na bazi B&B + dodatne usluge

Kalkulacija: noćenje sa doručkom

2 x 2 x 900,00 dinara = 3.600,00 dinara

welcome drink

2 x 130,00 dinara = 260,00 dinara

biciklom na Ludaš

2 x 250,00 dinara = 500,00 dinara

paorska večera

2 x 400,00 dinara = 800,00 dinara

vožnja kočijama

2 x 300,00 dinara = 600,00 dinara

piknik ručak

2 x 480,00 dinara = 960,00 dinara

degustacija vina

2 x 350,00 dinara = 700,00 dinara

Bal žetelaca

2 x 950,00 dinara = 1.900,00 dinara

svečani nedeljni ručak

2 x 680,00 dinara = 1.360,00 dinara

suvenir za uspomenu

2 x 150,00 dinara = 300,00 dinara

u k u p n o 10.980,00 dinara

5. KORAK – ZAKONSKE OBAVEZE

- registrovano poljoprivredno domaćinstvo/gazdinstvo
- registracija u TOS – u
- Zakon o turizmu:- Odeljak V, tačka 9. članovi 76., 77. i 78. – regulišu ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu;
 - Odeljak IX , tačka 1. članovi od 103. zaključno sa 109. regulišu naplatu boravišne takse i njenu namenu;
 - Odeljak X, član 117. reguliše upis i evidentiranje u Registar turizma;
 - Odeljak XI, članovi od 118. zaključno sa 123. regulišu nadzor kao i prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora odnosno način žalbe;
 - Odeljak XII reguliše kaznene odredbe a bitni su članovi 125. i 128.
- Pravilnik o standardima za kategorizaciju ugostiteljskih objekata za smeštaj
- Standardi za razvrstavanje soba u kategorije
- Standardi za razvrstavanje seoskog turističkog domaćinstva
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu
- Posebne uzanse u turizmu
- Zakon o vinu i rakiji
- Zakon o pušenju
- Zakon o protivpožarnoj zaštiti
- izrada normativa hrane i pića**
- istaknuti cenovnici usluga
- knjiga gostiju i osiguranje gostiju
- sanitarni minimum(pregledi, DDD, brisovi, HACCP*)

- * HACCP – ukoliko postoji sertifikat, obavezni elementi koji treba da se evidentiraju i dokumentuju:
 - * evidencija temperature u rashladnim uređajima;
 - * plan održavanja higijene;
 - * mikrobiološka kontrola (dijagram toka, CCP tačke)

Važna napomena: obavezna kontrola vode za piće!

****PRIMER ZA IZRADU NORMATIVA**

Vrsta jela: Bački filirani riblji paprikaš - porcija

- filirani smuđ	100 gr
- filirani som	100 gr
- filirani šaran	100 gr
- pasirani fond od kuvanih ribljih kostiju	200 ml
- ulje	30 ml
- slatka aleva paprika	20 gr
- ljuta paprika	1 kom
- dodatak za riblju čorbu	10 gr
- paradajz pire	15 gr
- crni luk	50 gr
- so	5 gr
- biber	2 gr
- belo vino	2 dl

Vrsta pića: domaći špricer - čaša

- belo vino	150 ml
- soda voda	50 ml

6. KORAK – POVEZIVANJE SA TRŽIŠTEM

- odrediti ciljnu grupu*
- vizit karte i reklamni materijal
- putokazi
- svečano otvaranje
- javno predstavljanje: - predstavnici medija;
- predstavnici lokalne samouprave, TO, udruženja i sponzora;
- predstavnici agencija;
- obilazak institucija
- vlastita internet strana
- sajmovi i manifestacije
- direktni kontakti sa agencijama
- tematske večeri
- komunikacija sa gostima: - predkomunikativna faza
- komunikativna faza
- postkomunikativna faza

* Profil prosečnog potencijalnog gosta:

- srednjih je godina
- voli autentičnost
- ceni tradiciju
- materijalno je obezbeđen
- sklon je ruralnom i etno turizmu
- željan je novih saznanja i atrakcija (tzv. umereni adrenalini)
- voli manje, još neotkrivene destinacije
- godišnji odmor koristi u više delova
- sklon je manjim vikend putovanjima kako samostalno, tako i putem paket aranžmana posredstvom agencija
- komunikativan je iznad proseka

- voli kupovati autentične suvenire, zanatske i poljoprivredne proizvode
- troši iznad proseka ako je zadovoljan autentičnošću
- uglavnom živi u urbanoj sredini
- često ima ruralne korene
- voli provoditi slobodno vreme sa porodicom
- idealan je posrednik u marketingu putem prepričavanja svojih neposrednih utisaka (tzv. "živa reklama")

VAŽNE INTERNET ADRESE

www.mfp.gov.rs

- sektor za turizam
- sektor turističke inspekcije

www.paragraf.rs

- Službeni glasnik RS: broj 36/2009
- broj 41/2010
- broj 88/2010
- broj 99/2011
- broj 48/2012
- broj 48/2013

www.klaster.palicinfo.com

PRIMERI DOBRE PRAKSE

USKLADENO STARO I NOVO

PRIMER PRIJEMNOG ENTERIJERA

PRIMER AUTENTIČNE SOBE

AUTENTIČNI REKREATIVNI SADRŽAJ

**PRIMER POSEBNE PONUDE
IZVORNA UMEĆA**

OVOJ PONUDI NIKO NEĆE ODOLETI ...

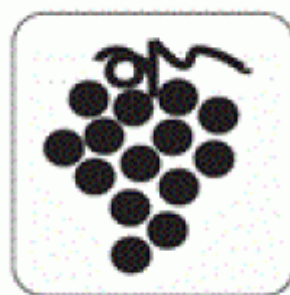

**STARO, AUTENTIČNO, JEDINSTVENO, A
VEĆINA NAS TO IPAK POSEDUJE...**

PIKTOGRAM I

SMEŠTAJ

VINSKA PONUDA

**U ime Turističkog klastera
mikroregije Subotica - Palić i
moje lično ime,**

H V A L A V A M N A

P A Ź N J I .

Atila Dunderski, dipl. turizmolog

